

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

TÜRKİYE'DEKİ AÇA FAALİYETLERİ VE ULUSAL EIONET YAPISI

Ahmet GÖKTAŞ

**ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Ankara, 21 Ekim 2020

- ❖ Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), **1210/90 Konsey Tüzüğü** ile **1990** yılında resmen kurulmuştur; **1994** yılında Kopenhag AÇA'nın merkezi olarak belirlenmiş ve çalışmalar başlatılmıştır.
- ❖ AÇA, aday ve katılımcı ülkeler tarafından üyelik için açılan ilk Avrupa Birliği Ajansıdır.

- ❖ Ajansın şu an **32 üyesi** bulunmaktadır.
- ❖ Avrupa Çevre Ajansı, çevre ile ilgili sağlıklı, bağımsız bilgiler vermekle görevli Avrupa Birliği (AB) kurumudur.
- ❖ Çevre politikalarını geliştirme, benimseme, uygulama ve değerlendirme alanlarında çalışanlar kadar kamu için de önemli bir bilgi kaynağıdır.

- ❖ Ülkemiz **18.03.2003 tarih ve 25052 sayılı** Resmi Gazete’de yayımlanan “Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağına Katılımı Anlaşması ile **01 Mayıs 2003** tarihinde AÇA ve EIONET’e resmen üye olmuştur.
- ❖ AÇA’ya üye olunması **Çevre Faslı’nın açılması** aşamasında önemli bir kolaylık sağlamıştır.
- ❖ AÇA, Avrupa topluluğu bünyesinde yer alan 11 topluluk ajansından, katılımı **üye olmayan ülkelere açılan ilk yapıdır.**

- ❖ 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 104. Madde (h) bendi ile "AÇA ile ilişkileri yürütmek" görevi Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne verilmiştir.
- ❖ Bu çerçevede ülke düzeyindeki tüm çalışmalar, ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığına bağlı Çevre Ajansı Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

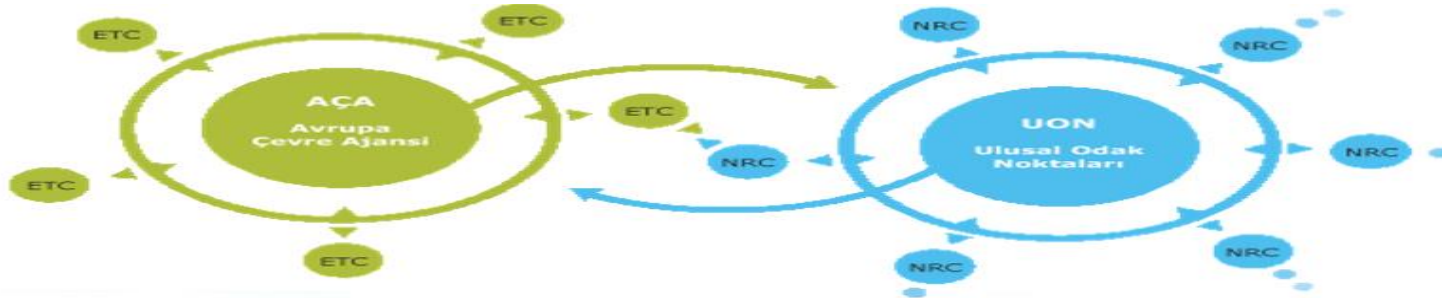
- ❖ AÇA, Yönetim Kurulu (YK) ve Büro tarafından yönetilmektedir.
- ❖ Üye ülkelerden 1, Avrupa Komisyonundan (AK) 2, Avrupa Parlamentosundan (AP) 2 temsilciden oluşur.
- ❖ AÇA İcra Direktörünün, Bilim Komitesi üyelerinin, YK sekreterinin seçimi, AÇA'nın bütçesinin onaylanması, çok yıllık çalışma programının kabul edilmesi gibi görevleri bulunmaktadır.
- ❖ AB üyelerin oy hakkı bulunmaktadır; ancak AB'ye üye olmayanların oy hakkı bulunmamaktadır.
- ❖ AÇA Yönetim Kurulu'nda ülkemiz, Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR** tarafından temsil edilmektedir.
- ❖ Kendisinin olmadığı durumlarda bu görevi ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürü **Sn. Mehrali ECER** alternatif üye olarak yerine getirmektedir.

AVRUPA ÇEVRE BİLGİ VE GÖZLEM AĞI (EIONET) (<https://www.eionet.europa.eu>)

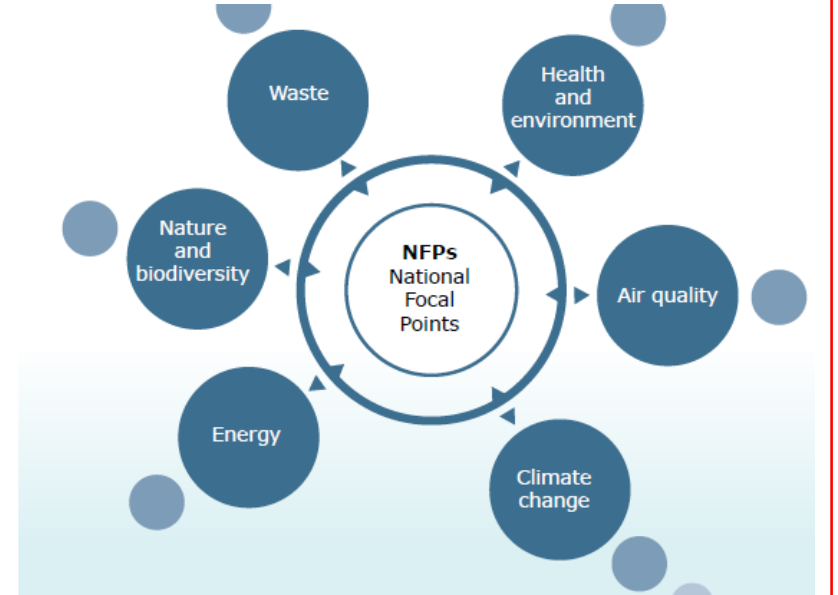
- ❖ AÇA, Avrupa seviyesinde çevrenin durumu hakkında kamuyu düzenli olarak bilgilendirmeyi temin eden güvenilir ve karşılaştırılabilen bilgiyi sağlamakla görevlidir.
- ❖ Bu amaçla, üye ülkelerle işbirliği yaparak **Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı'nı (EIONET)** tüm üye devletlerde kurmakta ve koordine etmektedir.
- ❖ AÇA, bu ağı Ulusal Odak Noktaları (UON) ve Birincil Odak Noktaları (BON) aracılığıyla koordine etmektedir.
- ❖ Eionet, üye ve işbirliği içerisindeki ülkeler arasındaki çevresel bilginin paylaşımını sağlama amacıyla kurulmuş bir ağıdır.
- ❖ Eionet aracılığıyla tüm üye ülkelerdeki çevresel veri AÇA tarafından toplanmakta, değerlendirilmekte ve çevreye ilişkin politika yapıcılara yol gösterici bilgi sunmaktadır.

ULUSAL ODAK NOKTALARI (UON)

- ❖ AÇA'nın üye ülkeler ve işbirliği içerisindeki ana temas noktaları UON'lardır.
- ❖ UON'lar genellikle üye ülkelerin Ulusal Çevre Ajansları veya Çevre Bakanlıklarından seçilir.
- ❖ UON'lar çevre bilgisiyle çalışan yaklaşık 400 ulusal kurum ve diğer organlardan 1500'e yakın uzmanı bir araya getiren Ulusal Referans Merkezleri'nin (URM) koordinasyonundan sorumludur.
- ❖ AÇA Türkiye Ulusal Odak Noktalığı görevi ÇED, İzin Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Ajansı Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

BİRİNCİL ODAK NOKTALARI (BON)

- ❖ URM'lerden destek sağlayan uzmanlar Birincil Odak Noktalarıdır (BON).
- ❖ BON'lar resmi olarak üye ülkeler ve işbirliği içerisindeki ülkelere aday gösterilerek görevlendirilir.
- ❖ BON'ların EIONET sistemine kayıtları UON'lar tarafından yapılır.
- ❖ Çevreye ilişkin 24 farklı konuda BON görevlendirilmektedir.
- ❖ AÇA tarafından çalışılan 24 konu başlığında 6 bakanlık ve 1 enstitü bünyesinde yer alan 16 Genel Müdürlükte görev yapan 105 BON tarafından ülkemiz katkıları AÇA'ya iletilmektedir.

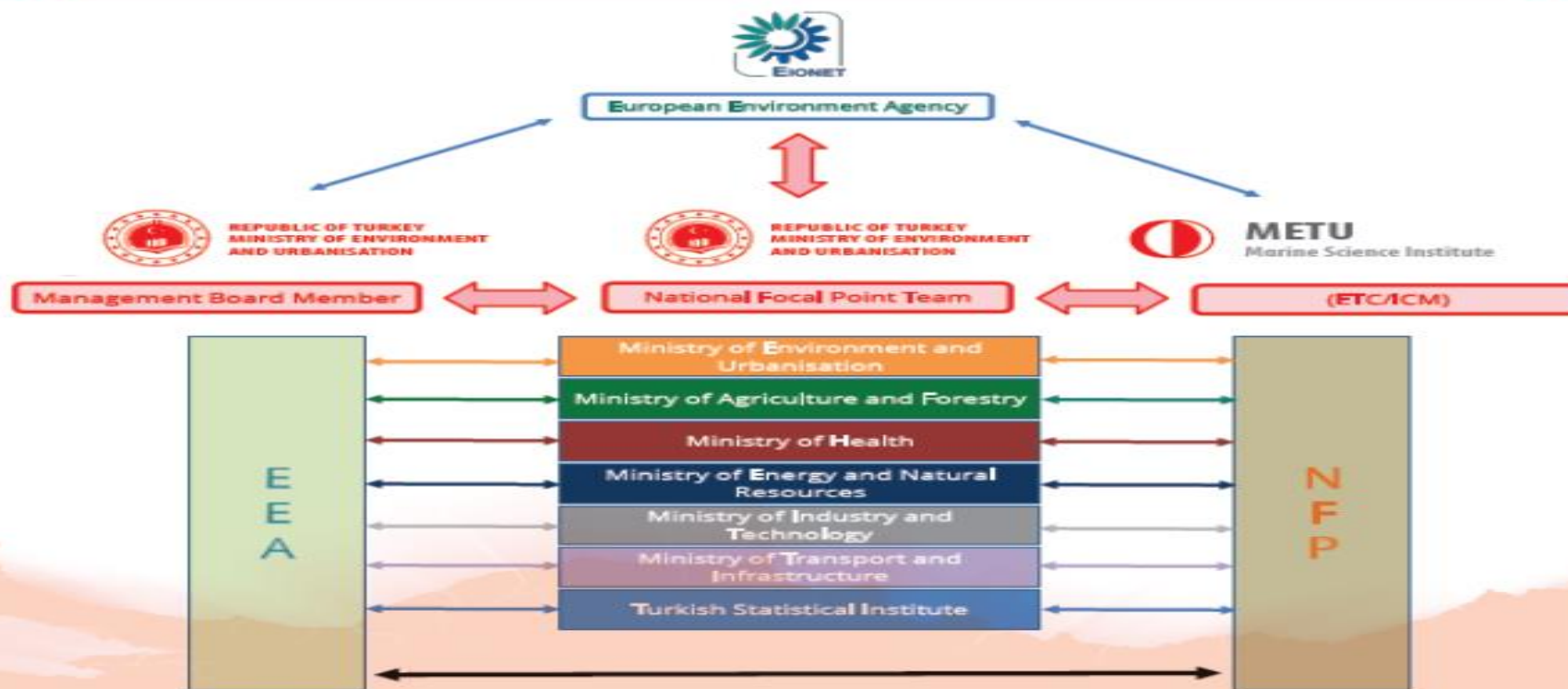

AÇA'NIN ÇALIŞMA KONULARI

HAVA KALİTESİ	ORMAN
ÇEVRE VE ULAŞIM	TARIM VE ÇEVRE
GÜRÜLTÜ	TOPRAK
ENDÜSTRİYEL KİRLİLİK	ARAZİ ÖRTÜSÜ
HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	ARAZİ KULLANIMI VE MEKANSAL PLANLAMA
ÇEVRE VE ENERJİ	ATIK
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ETKİLERİ, HASSASİYET VE UYUM	KAYNAK VERİMLİLİĞİ VE DÖNGÜSEL EKONOMİ
SU KALİTESİ VE EKOLOJİK DURUM	ÇEVRE VE SAĞLIK
SU MİKTARI	GELECEĞE YÖNELİK BİLGİ VE SENARYOLAR (FLIS)
SU EMİSYONLARI	ÇEVRE DURUMU
DENİZ, KIYI VE DENİZCİLİK	ÇEVRESEL BİLGİ SİSTEMLERİ
BIYOÇEŞİTLİLİK	İLETİŞİM

EIONET STRUCTURE IN TURKEY

105 NRC

NRC Air Quality	3		
NRC Environment and Transport	3		
NRC Noise	3		
NRC Industrial Pollution	4		
NRC Mitigation of Air Pollution and C. C.	3	1	
NRC Environment and Energy	1		
NRC Climate Change Imp. Vul. and Ad.	3	8	
NRC Water quality and ecological status	10		
NRC Water Quantity	7	1	
NRC Water emission	2		
NRC Marine, coastal and maritime	2		
NRC Biodiversity	3	9	
NRC Environment and Agriculture	3		
NRC Soil	3	3	
NRC Land Cover	6		
NRC Land Use and Spatial Planning	2	3	
NRC Waste	3	1	
NRC Resource efficiency and waste	2	1	1
NRC Environment and Health	2		
NRC FLIS	3	1	
NRC SOE	2		
NRC Environmental Information Systems	6	4	
NRC Communication	3		
NRC Forests	4		

39	Ministry of Environment and Urbanisation
58	Ministry of Agriculture and Forestry
2	Ministry of Health
1	Ministry of Energy and Natural Resources
1	Ministry of Industry and Technology
1	Ministry of Transport and Infrastructure
4	Turkish Statistical Institute

- ❖ Bilimsel Komite AÇA'ya bağımsız görüş ve bilgi sağlayan bağımsız bir danışma organıdır.
- ❖ Temel görevi bilimsel katkı ve görüşlerle AÇA çalışmalarında destek sağlamak, Avrupa'nın çevre problemlerine ilişkin farklı ve bağımsız bakış açısı sunmak, AÇA çıktılarına ilişkin kalite kontrol süreçlerinde aktif rol oynamak, görüş ve değerlendirmelerin en güncel bilimsel temellere dayanmasını sağlamaktır.
- ❖ AÇA'nın çok yıllık ve yıllık çalışma programlarına görüş bildirmektir.
- ❖ **Prof. Dr. Ahmet Mete SAATÇİ**, Bilimsel Komite gözlemci üyesi olarak Türkiye'den seçilmiştir.

- ❖ AÇA, yıllık çalışma programlarında yer alan faaliyetlerin yerine getirilmesi için, ETC'lerden hizmet alımı yapmaktadır.
- ❖ ETC'ler üye ülkelerin kurum ve kuruluşlarından oluşan konsorsiyumlardır.
- ❖ İhale açılır ve ihale sonucu kabul edilen konsorsiyumlarla sözleşme yapılır.
- ❖ ETC'ler için nihai karar AÇA Yönetim Kurulu tarafından verilir.

➤ **2019-2021 yılları arası için ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü, Helmholtz Centre for Environmental Research GmbH – UFZ – Germany liderliğindeki bir konsorsiyum üyesi olarak “İçsular, Kıyı ve Deniz Suları (ETC/ICM)” konusunda ETC olarak görev yapmaktadır.**

➤ AÇA'ya Akdeniz ve Karadeniz özelinde raporlar hazırlanmaktadır.

➤ Konsorsiyumda Karadeniz'i temsilen tek ortak olması sebebiyle, özellikle Karadeniz özelinde uzmanlığından faydalanılmaktadır

T.C. ÇEVRE VE

ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

AVRUPA ÇEVRE AJANSI ÜLKE RAPORLAMALARI

- ❖ Raporlamalar üye ülkeler tarafından EIONET altında yer alan Reportnet portalı üzerinden gerçekleştirilmektedir.
- ❖ Raporlama konusuna göre raporlama periyotları yıllık, iki yılda bir vb. gibi değişebilmektedir.
- ❖ Raporlama konusuna göre ülkelerin birincil odak noktaları tarafından EIONET kullanıcı adı ve şifresi ile giriş yapılarak süresi içinde yapılmaktadır.
- ❖ Raporlamaya ilişkin tüm yardım dokümanları ve kılavuzlar EIONET'in web sayfasında yer almaktadır. (<https://www.eionet.europa.eu/>)
- ❖ Her yıl üye ülkelerin ve işbirliği içerisindeki ülkelerin raporlama yüzdeleri AÇA tarafından yayınlanmaktadır.

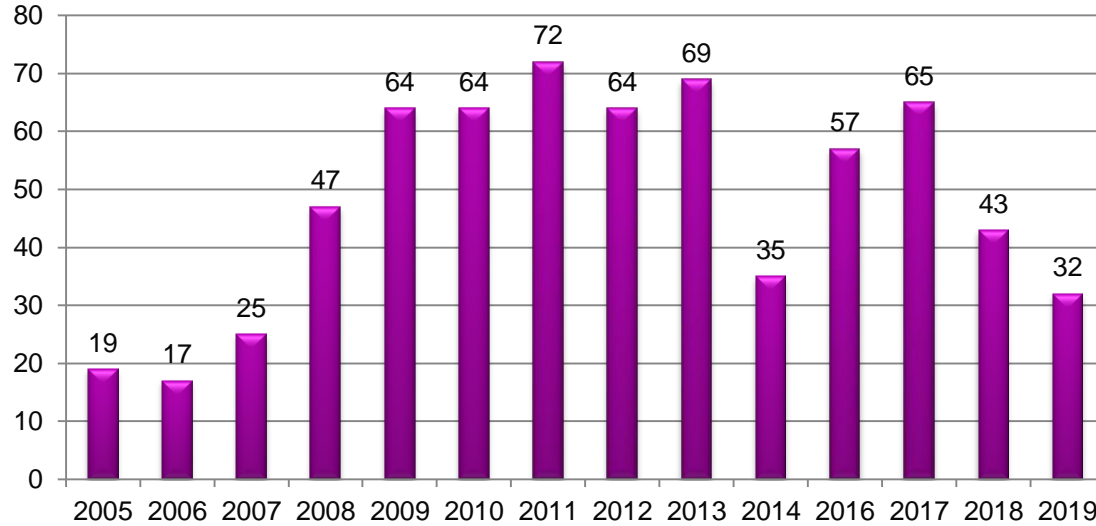
❖ Türkiye'nin, AÇA performansına etki eden 10 adet raporlama;

- Hava Kalitesi Değerlendirme Metodları
 - Uzun Menzilli Sınıraşan Hava Kirliliği
 - Hava Kalitesi Öncelikli Değerlenen Değerlendirme Verisi
 - Hava Kalitesi Öncelikli Güncellenen Değerlendirme Verisi
 - Ulusal Korunan Alanlar
 - Geçiş ve Kıyı Sularında Biyolojik Veri (WISE 2)
 - Su Miktarı (WISE 3)
 - Su Kalitesi (WISE 4, WISE 6)
 - Su Emisyonları (WISE 1)
 - Mekansal Veri (WISE 5)
- zorunluluğu bulunmaktadır.

- ## ❖ Çevre Ajansı Şubesi AÇA raporlama gerekliliklerinin yerine getirilmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlar.

Yıllara göre raporlama yüzdeleri

Raporlamalar, Ulusal Odak Noktası koordinasyonunda ilgili Birincil Odak Noktaları (BON) tarafından yapılmaktadır.

Raporlamanın zamanında yapılması ve eksiksiz yapılması ülkelerin alacağı puanı etkilemektedir.

Evaluation of data deliveries from Turkey (75%)

Data flow	Delivery	Reported	Score	Remark
AQ IPR/E2a: Information on primary up-to-date assessment data			0	No data provided.
CDDA: Nationally designated areas	CDDA TR 2020	2020-03-12	4	Timely delivery. All tests passed.
CLRTAP: Air emission annual data reporting	Annual Data Reporting 2020(1990-2018)	2020-02-14	4	Timely delivery. All tests passed.
GHG: Greenhouse gas inventories	National GHG Inventory Report 1990-2018	2020-04-15	4	Timely delivery. All tests passed.

- 2020 yılı raporlaması geçici skoru Türkiye için şuan **%75** olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme **12** raporlama başlığından **4** konu için geçerlidir.

Adı Soyadı	Konu	Kurum
Nihat ZAL	NCE2 – Su ve Deniz	Kalıcı Uzman
Mustafa AYDIN	NCE2- Su ve Deniz	Dışişleri Bakanlığı
Yılmaz Deniz AYDEMİR	DIS1- Bilgi Sistemleri ve ICT	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Mehmet AŞKINER	DIS3- Coğrafi Bilgi Hizmetleri	Tarım ve Orman Bakanlığı
Muhammet AZLAK	NCE2- Su ve Deniz	Tarım ve Orman Bakanlığı
Evrin DOĞAN ÖZTÜRK	HSR1- Hava Kirliliği, Çevre ve Sağlık	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Özlem DURMUŞ	HSR2 – Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı ve Endüstri	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

RAPORLAMALAR

- Eğitimler

Çalıştay, toplantı ve online aktivitelere (webinar vb.) katılım

Raporlara ülke görüşü oluşturulması

SOER2020 Ülke Tanıtım Faaliyetleri

• 3 Ocak 2019 AÇA Hava Kalitesi Çalışmalarına Dair Bilgilendirme Top.

• 11 Mart 2019 AÇA Denizcilik Toplantısı

• 18 Eylül 2019 AÇA – Ulusal Birincil Odak Noktaları Toplantısı

• 10 Ekim 2019 AÇA Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG) Webinarı

• 20-21 Kasım 2019- AÇA Yetkililerinin Ülkemizi Ziyareti

• 04 Aralık 2019 AÇA-SOER 2020 Resmi Tanıtımının Online İzlenmesi

• 2020 yılı içerisinde Covid-19 salgınından dolayı fiziki etkinlik yılın ilk yarısında gerçekleştirilmemiştir.

• 2020 yılı son çeyreğinde Avrupa Konu Merkezleri konusunda bilgilendirme semineri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

• 2020 yılı son çeyreğinde COPERT Eğitimi gerçekleştirilecektir. (18-20 Kasım 2020)

• 2020 yılı son çeyreğinde Reportnet Eğitimi gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

AÇA YETKİLİLERİNİN ÜLKEMİZİ ZİYARETİ, ANKARA, 20-21 KASIM 2019

- ❖ 20-21 Kasım 2019 tarihlerinde AÇA üst düzey yetkilileri tarafından 2 gün süre ile ülkemize bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- ❖ AÇA Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Paul McALEAVEY'in, AÇA Yönetim Kurulunda ülkemizi temsil eden Sayın Bakan Yardımcımız Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR'ın makamında bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- ❖ Türkiye'deki AÇA Etkinlikleri ve Ulusal EIONET Yapılanması, SOER 2020 Ülke tanıtımı hazırlıkları, AÇA Çok Yıllık Çalışma Programının tüm alanlarında güçlendirilmiş katılıma ilişkin olarak işbirliğinin artırılmasına yönelik gündemin güncellenmesi, Türkiye'nin Çevre Koruma Ajansları Ağı'na (EPA) üye olması konuları detaylı biçimde görüşülmüştür

AÇA GÜNCEL TÜRKİYE FAALİYETLERİ

Yıl	Toplantı - Çalıştay	Katılım Sağlayan Türk Uzmanlar
2015	17	20
2016	25	33
2017	20	29
2018	28	31
2019	25	39

Yıl	Webinar
2015	13
2016	7
2017	12
2018	14
2019	16

Avrupa Çevre Ajansı

- AÇA ÇALIŞMALARI KİTAPÇIĞI
- SNE ve NEPT
- AÇA Tarafından Çalışılan Konu Başlıkları
- SOER 2015 -Türkiye
- SOER 2020

AÇA'da Ulusal Uzman (SNE) ve Profesyonel Eğitimdeki Ulusal Uzman (NEPT) İlanı

DUYURULAR

[TÜMÜNÜ GÖSTER](#)

17
Aralık

AÇA İŞ İLANI

31
Ekim

AÇA'dan İş İlanı

HABERLER

[TÜMÜNÜ GÖSTER](#)

23 Haziran 2020
Avrupa 2019 Yılı Yüzme
Suyu Kalitesi Brifing ve
Ülke Raporları

23 Haziran 2020
2018'de Binek Otomobiller
ve Kamyonetlerden
Kaynaklanan CO2
Emisyonlarının İzlenmesi
Raporu

ÇED Kararları

Projelerin ÇED Haftalık Toplantı Listesi

Yeterlik Belgesi Tebliği Kapsamında Yeterlik Belgesine Sahip Kurum-Kuruluş

Duyurular/Talimatlar

Çevre Etiketleri

ÇED Uygulamaları

SÇD Uygulamaları

Temel Çevresel Etkiler Kitapçıkları ve Sektörel Kılavuzlar

2020 Yılı Birim Fiyat Listesi

Çevre Denetim Uygulamaları

Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Uygulamaları

Çevre Yeterlik İşlemleri

İzin ve Lisans İşlemleri

Resmi İstatistikler

Yayınlar

Teknik Faaliyet Raporu

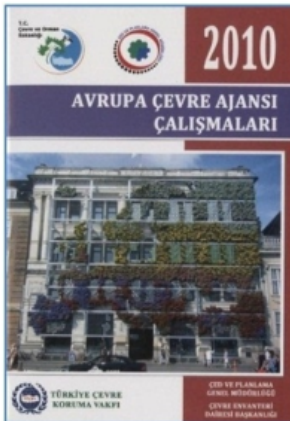
Avrupa Çevre Ajansı (AÇA) Çalışmaları

Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığımız tarafından hazırlanan bu kitapçıkta; Ülkemizde AÇA çalışmaları kapsamında gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmekte olan önemli faaliyetlere, AÇA tarafından son zamanlarda yapılan çalışmalara ve gelecekte gündeme getirilmesi planlanan faaliyetlere ilişkin güncel bilgilere yer verilmiş olup, kuruluşlarımızın ve özellikle de Türkiye EIONET ağı elemanlarının bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu yayının, ülkemizde AÇA ve çalışma alanlarına ilişkin farkındalığın ve birçok kurum ve kuruluşu bir araya getiren AÇA çalışmalarının etkinliğinin artırılması kapsamında Bakanlığımız çalışmalarına yardımcı olmaktadır.

Yıl içerisinde Ajans çalışmalarının özetlendiği kitapçık her yıl yayınlanmaktadır.

Ayrıca; Avrupa Çevre Ajansı tarafından hazırlanan tüm yayınlara <http://www.eea.europa.eu/publications> adresinden ulaşılabilir.

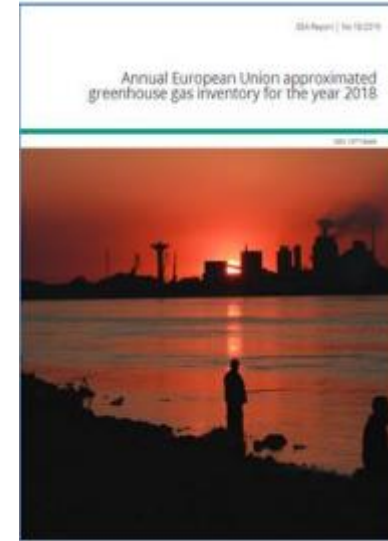
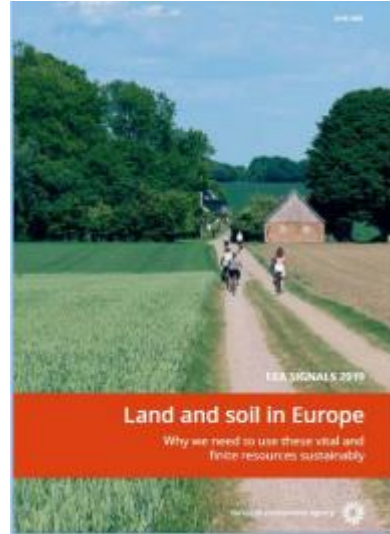
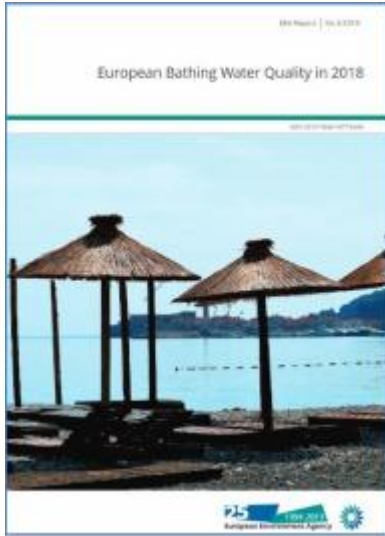

- ❖ Ülkemizde AÇA çalışmaları kapsamında gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmekte olan önemli faaliyetlere, AÇA tarafından son zamanlarda yapılan çalışmalara ve gelecekte gündeme getirilmesi planlanan faaliyetlere ilişkin güncel bilgilere yer verilmiş olup, kuruluşlarımızın ve özellikle de Türkiye EIONET ağı elemanlarının bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.
- ❖ Bu kitapçık, ülkemizde AÇA ve çalışma alanlarına ilişkin farkındalığın ve birçok kurum ve kuruluşu bir araya getiren AÇA çalışmalarının etkinliğinin artırılması kapsamında Bakanlığımız çalışmalarına yardımcı olmaktadır.
- ❖ Yıl içerisinde Ajans çalışmalarının özetlendiği kitapçık her yıl yayınlanmaktadır.

- ❖ 2019 yılında AÇA tarafından yapılan yayınlardan bazıları aşağıda yer almaktadır.
- ❖ Ajans tarafından hazırlanan tüm yayınlara <http://www.eea.europa.eu/publications> adresinden ulaşılabilir.
- ❖ Ayrıca, AÇA'nın Türkçe dilinde bilgiler sunduğu web sitesine <https://www.eea.europa.eu/tr/> adresinden ulaşılabilir.

ARZ EDERİM